

6 בנובמבר 2023

פיצוי לעסקים בשל נזקי מלחמת חרבות ברזל

תזכיר חוק התוכנית לסייע כלכלי (הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד - 2023

להלן מתווה משרד האוצר כפי שאושר ביום 31.10.2023 על ידי הממשלה, אשר קובע פיצוי בגין נזקים עקיפים לעסקים בעלי מחזור שנתי של עד 400 מיליון ₪, בכל שטחה של מדינת ישראל, שפעילותם נפגעה בעקבות מלחמת "חרבות ברזל".

מהות המתווה הינה סיוע לעסקים להשתתפות בהוצאותיהם הקבועות וחלק מהשכר.

יצוין כי הסקירה הינה על סמך פרסומים שפורסמו, אך היות והמתווה כפוף לאישור הכנסת, ייתכן ויחולו בו שינויים ועדכונים.

המתווה כולל:

- א. מענק המשכיות עסקית לעסקים בכל רחבי הארץ (עסקים ביישובי הספר זכאים להחזר מלא על הנזק שנגרם להם, כקבוע בחוק).
- ב. הקלות במתווה החל"ת.

א. מענק המשכיות עסקית מטעם קרן הפיצויים מס רכוש

"ניזוק" = כל עסק שנפגע בעקבות מלחמת "חרבות ברזל", למעט גופים מתוקצבים, קופות חולים, בנקים וחברות ביטוח, חברות ממשלתיות, קבלני בניין וסוחרים במקרקעין, מי שהיו לו עסקאות ממושכות (לפי סעיף 8 לפקודת מס הכנסה) בשנים 2022 או 2023, יהלומנים, עמותות שאינן מוסד ציבורי, מי שהודיע על סגירת העסק לפני יום 1.10.2023.

הזכאות לפיצוי אותם עסקים שנפגעו תיקבע בהתאם לשיעור הירידה במחזור הכנסותיהם על פי הדיווח למע"מ:

1. **עסקים אשר מדווחים דיווח חד חודשי:**
שיעור הירידה במחזור ההכנסות בחודשים אוקטובר 2023 או נובמבר 2023 ("תקופות הזכאות"), נמוך בשיעור של 25% לפחות ביחס למחזור ההכנסות בחודשים אוקטובר 2022 או נובמבר 2022 בהתאמה ("תקופת הבסיס").
2. **עסקים אשר מדווחים דיווח דו חודשי** (ספטמבר-אוקטובר או נובמבר-דצמבר):
שיעור הירידה המינימלי במחזור ההכנסות הינו 12.5% לחודשיים האמורים ביחס לתקופה המקבילה בשנת 2022.
3. **עסקים שהחלו את פעילותם לאחר יום 2.9.2022:**
הזכאות לפיצוי תיבחן לפי ממוצע ההכנסות עד חודש אוגוסט 2023.

קרי, לצורך חישוב שיעור הירידה במחזור משווים את מחזור תקופת הזכאות ביחס למחזור תקופת הבסיס.

◆ **מחזור עסקאות – הגדרות**

"מחזור עסקאות" = כלל, כמשמעותו בחוק מע"מ, למעט מכר טובין או מתן שירות לקרוב, אלא אם אושרו ע"י המנהל וכן פיצוי ששולם לפי החוק.

"מחזור עסקאות בשנת הבסיס" = מחזור עסקאות בשנת הבסיס מחולק במספר חודשי הפעילות בשנת הבסיס ומוכפל ב-12.

"שנת הבסיס" = לגבי ניזוק שהחל את פעילותו לפני שנת 2022 ← שנת 2022.

לגבי ניזוק שהחל את פעילותו בשנת 2022 או לאחריה ← ינואר 2023 או מועד תחילת הפעילות (לפי המאוחר) עד סוף ספטמבר 2023 (למוסד ציבורי ועוסק פטור) או עד סוף אוגוסט 2023 למדווח דו-חודשי.

◆ **פיצוי לעסקים שמחזור עסקאותיהם בשנת הבסיס הוא 18 אלף ₪ עד 300 אלף ₪***

עסקים אלו יהיו זכאים למענק המשכיות עסקית בסכום קבוע, מותנה בגובה מחזור שנת הבסיס ובשיעור הירידה במחזור העסקאות (ראה את הטבלה הבאה):

שיעור הירידה במחזור העסקאות				מחזור שנת הבסיס (₪)
מעל 80%	60-80%	40-60%	25-40%	
סכום הפיצוי הכולל				
1,750	1,750	1,750	1,750	50,000
3,300	3,300	3,300	3,300	120,000
7,950	6,360	3,975	2,650	150,000
9,375	7,500	4,687	3,125	200,000
12,000	9,600	6,000	4,000	250,000
14,025	11,220	7,013	4,675	300,000

* גם ככל שמשלמים שכר לעובדים, אינם זכאים לפיצוי כלשהו בגין תשלום שכר.

◆ **פיצוי לעוסקים פטורים ממע"מ**

עוסקים פטורים ממע"מ יהיו זכאים למענק המשכיות עסקית בסכום קבוע בהתאם לגודל העסק:

1. 1,750 ₪ פיצוי לעסקים עם מחזור עסקאות של עד 49,800 ₪ בשנה.
2. 3,300 ₪ פיצוי לעסקים עם מחזור עסקאות של עד 120,000 ₪ בשנה.

◆ **פיצוי לעסקים שמחזור עסקאותיהם בשנת הבסיס הוא 300 אלף ₪ עד 400 מיליון ₪ בשנה**

עסקים אלו יהיו זכאים למענק המשכיות עסקית שיינתן בגין "הוצאות מזכות" ויורכב מ:

1. פיצוי בהתאם לסכום המחושב של ההוצאות הקבועות של העסק;
2. החזר של 75% מהוצאות השכר לעובדים (בהתאם לגובה הפגיעה).

מרכיב "הוצאות הקבועות" בפיצוי:

"הוצאות קבועות" = סך "התשומות השוטפות בשנה הקודמת", מחולק ב- 12 ומוכפל ב-"מקדם ההוצאות הקבועות" (ראה טבלה בהמשך).

"תשומות שוטפות" = תשומות שנוכה בשלהן מס תשומות ודווח עד ליום 6.10.2023, למעט תשומות ציוד שנרכש ולמעט תשומות בעסקאות צדדים קשורים אלא אם אושרו ע"י המנהל.

"התשומות השוטפות בשנה הקודמת" = תשומות שדווחו לגבי "השנה הקודמת" (חודשים ספטמבר 2022 עד אוגוסט 2023) מחולק במס' חודשי הפעילות ומוכפל ב- 12.

לגבי מי שהחל לפעול לאחר יום 1.9.2022, ה"שנה הקודמת" הינה התקופה מתחילת הפעילות ועד סוף אוגוסט 2023.

"מקדם ההוצאות הקבועות" = שיעור שנע בין 7-22% ונקבע בהתאם לשיעור הירידה המחזור.

מרכיב "השכר" בפיצוי: (לגבי מי שאינו מוסד ציבורי זכאי או קיבוץ)

"חלק השכר המזכה" = הוצאות שכר בתקופת הזכאות X שיעור הירידה במחזור העסקאות.

"הוצאות שכר בתקופת הזכאות" = שכר ששולם לעובדים בשל עבודה בתקופת הזכאות לפי דו"ח $102 \times 75\% \times 1.25$.

יובהר כי בחישוב הוצאות השכר, ינוב סכומים ששולמו למעסיק כהחזר תגמולי מילואים.

"שכר בתקופת הזכאות" = שכר אוקטובר 2023 או שכר נובמבר 2023, לפי העניין.

"תקרה" = סכום הוצאות השכר בתקופת הזכאות לא יעלה על השכר הממוצע במשק, לפי סעיף 2 לחוק ביטוח לאומי (11,870 ₪) X מספר העובדים.

לעסקים אשר נופלים בגדר קטגוריה זו ישנה תקרת פיצוי כדלקמן:

- ניזוק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס הוא 300 אלף ₪ עד 100 מיליון ₪: הפיצוי יהיה כפוף לתקרה של 600 אלף ₪.
- ניזוק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס הוא 100 מיליון ₪ עד 300 מיליון ₪: הפיצוי יהיה כפוף לתקרה של 600 אלף ₪ + 0.3% מהפרש המחזור (300 אלף ₪ לכל 100 מיליון ₪).
- ניזוק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס הוא 300 מיליון ₪ עד 400 מיליון ₪: הפיצוי יהיה כפוף לתקרה של 1.2 מיליון ₪.

להלן אופן חישוב הפיצוי:

חלק השכר המזכה	מקדם ההוצאות הקבועות	שיעור הירידה במחזור מדווח חד חודשי
<ul style="list-style-type: none"> הוצאות שכר X 75% X 1.25 	<ul style="list-style-type: none"> 7% ← 11% ← 14.5% ← 22% ← 	<ul style="list-style-type: none"> 25%-40% • 40%-60% • 60%-80% • 80%-100% •
חלק השכר המזכה	מקדם ההוצאות הקבועות	שיעור הירידה במחזור מדווח דו חודשי
<ul style="list-style-type: none"> הוצאות שכר X 75% X 1.25 	<ul style="list-style-type: none"> 7% ← 11% ← 14.5% ← 22% ← 	<ul style="list-style-type: none"> 12.5%-20% • 20%-30% • 30%-40% • 40%-50% •

דוגמא מספרית לחישוב הפיצוי:

12,000,000	מחזור עסקאות החברה בשנת 2022
5,500,000	תשומות השנה הקודמת (1.9.2022 עד 31.8.2023)
370,000	מחזור תקופת הזכאות (אוקטובר 2023)
1,000,000	מחזור תקופת הבסיס (אוקטובר 2022)
250,000	שכר עובדים אוקטובר 2023 לפי 102
15	מספר עובדים מועסקים
45,000	תגמולי מילואים שהתקבלו

חישוב שיעור הירידה במחזור: $(1,000,000 - 370,000) / 1,000,000 = 63\%$

מקדם ההוצאות הקבועות: 14.5% (בהתאם לטבלה לעיל).

חישוב מרכיב "ההוצאות הקבועות" בפיצוי:

$$5,500,000 / 12 \times 14.5\% = 66,458$$

חישוב מרכיב "השכר" בפיצוי:

חישוב הוצאות השכר בתקופת הזכאות: $250,000 \times 75\% \times 1.25 - 45,000 = 189,375$

חישוב התקרה: $11,870 \times 15 - 45,000 = 133,050$

חלק השכר המזכה בפיצוי: $133,050 \times 63\% = 83,822$

סך הפיצוי לחברה לתקופת הזכאות אוקטובר 2023 הינו 150,280 ₪.

◆ הגשת תביעות מקוונות למענק

רשות המסים תאפשר הגשת תביעות מקוונות למענק עד לסוף תקופה של 90 ימים ממועד פתיחת המערכת. תנאי מקדים להגשת תביעה הוא הגשת דו"חות תקופתיים למע"מ לחודשים ספטמבר-אוקטובר 2023 וניהול פנקסים כד"ן.

החלטת רשות המסים תינתן תוך 150 ימים ממועד הגשת הבקשה. בסמכות המנהל להאריך בעוד 30 ימים.

◆ עסקים ביישובי ספר

"יישובי ספר" = יישובים שהוכרזו בהודעה המפורסמת על ידי שר האוצר, באישור ועדת הכספים, ואלה כוללים את כלל היישובים הנמצאים בטווח של עד 7 ק"מ מרצועת עזה.

לעסקים אלו קיימת הזכות לתבוע בהתאם לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א – 1961 ולתקנות מ"ר וק"פ (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף), התשל"ג – 1973, פיצוי בגין נזקים עקיפים "במסלול האדום" עבור כלל הנזקים שנגרמו להם, זאת בהתאם לתחשיב שיוכן על ידי כל ניזוק ויוכח על ידו, והפיצוי אינו מוגבל לכל נוסחה.

ב. הקלות במתווה החל"ת

1. הסרת תנאי קיזוז ימי חופשה צבורים עד לקבלת דמי האבטלה.
 2. הארכה אוטומטית של ימי האבטלה למי שניצל 180% מימי הזכאות ב-4 השנים האחרונות.
 3. הפחתת תקופת החל"ת המינימלית עד לקבלת דמי אבטלה מ-30 ימים ל-14 ימים.
 4. תקופת האכשרה המינימלית לקבלת דמי אבטלה תקטן ל-6 חודשים מתוך 18 חודשים.
 5. הקלות אלו יתקיימו בתקופה שבין ה-7.10.2023 ועד ליום 30.11.2023.
- מועד היציאה לחל"ת שנקבע לפי שירות התעסוקה יהיה החל מהיציאה בפועל של העובד לחל"ת.

אין לראות במזכר זה משום ייעוץ משפטי ואין ליישם את האמור בו ללא ייעוץ משפטי מהגורם המתאים במשרדנו. מחלקת מיסים בעמית, פולק, מטלון ושות'.